

تبصره یی در باره مقاله ذیل استاد کاظم:

(نوشته های مستند برای آگاهی از حقایق است، اما نوشته های "هوایی" گمراهی را بار میآورند!)

همین حالا نوشته ای از استاد گرامی و محقق تاریخ داکتر سید عبدالله کاظم تحت عنوان (نوشته های مستند برای آگاهی از حقایق است، اما نوشته های هوایی گمراهی بار می آورند)، به تمام قوت بیان حقایق خود میدرخشد. این مقاله استاد کاظم در برابر اشکال و یا هم انتقاد محترم عارف عباسی در ارتباط به خاطرات یک شخصیت مظلوم و ارجمند بنام سردار محمد رحیم «ضیایی» متخلص به شیون کابلی میباشد، که در آن موضوع اصلی بالای شخصیت و ماهیت سپه سالار محمد نادر خان بعداً نادرشاه میچرخد. استاد کاظم با ظرافت نویسندگی که خود هنریست که هرکس از عهده ای آن بدرآمده نمیتواند، راجع به وابستگی بسیارماهراانه جنرال محمد نادر خان به انگلیسها، چه در جریان جنگ سوم افغان و انگلیس و بعداً دوام این ارتباطات در شروع پادشاهی اعلیحضرت امان الله خان غازی، علت برطرفی نادرخان از مقام وزارت حربیه و فرستادن او بحیث سفیر به فرانسه، مواد نکات مهمی را از کتاب مرحوم شیون، «برگهای از تاریخ معاصر وطن»، وازرساله (نادر خان و خاندان او) از نویسنده ای بنام مهاجر افغان، و از کتاب «افغانستان در پنج قرن اخیر» از میر محمد صدیق فرهنگ واز کتاب «فرهنگ کابل قدیم» از استاد عزیز الدین وکیلی فوفلزایی و کتاب افغانستان در مسیر تاریخ (جلد دوم) از مرحوم میر غلام محمد غبار، اسنادی را در این مقاله جمع بندی کرده که در ماهیت امر همان یک مطلب را توضیح میکند.

استاد سیستانی، برجسته های مختلف مقاله توضیحاتی کاملی نوشته است، اما دوحقیقت یا دو نکته در این مقاله ذهن من نگارنده این سطور را زیاد بخود مشغول ساخت:

اولاً، شخصیت انقلابی، میهن دوست، بردبار، مردانه وار وبا گذشت، چنانچه معروف است که (گذشت خصلت مردان است)، محصل استقلال اعلیحضرت غازی امان الله خان و در مقابل نمک حرامی، منافقت، بی وفایی و دو رویی سپه سالار محمد نادر خان، عقده و کینه بی حد و احساس کمتری او به مقابل شاه امان الله و خود فروشی و ضمیر فروشی و قبول امر ذلتبار نوکری استعمار انگلیس به خاطر چار سبا پادشاهی کردن بالای مردم مظلوم افغانستان. و دوم مسله ایکه من تا حال در نوشته های هیچ مؤرخ و محقق افغانی ندید ام و آن معرفی کردن اعلیحضرت امان الله خان غازی به حیث بنیان گذار اولین سیاست (عدم خشونت یا عدم تشدد) میباشد. چنانچه استاد کاظم در مقاله خود چنین می آورند:

عزیز الدین فوفلزایی - مستند نویس واقعات تاریخ معاصر افغانستان که شخصاً در آنوقت رویداد های کشور را به دقت دنبال و یادداشت میکرد، راجع به پیامد نهایی جنگ سوم افغان و انگلیس به این نظر است که:

«بریتانیه در جنگ سوم پیروز نگردید، هر دو طرف اراضی یکدیگر را اشغال کرده بودند و پیکار های فیصله کن صورت نگرفت و هیچ یک از دو طرف بصورت مشخص شکست نخورد، لیکن این جنگ به تسلط و اقتدار بریتانیه در افغانستان خاتمه داد و افغانها حق دارند که در آن جنگ خود را پیروز اعلان نمایند، ولو اینکه در نهایت این

پیروزی را در ساحه دیپلوماسی بدست آوردند، تا اینکه آنرا در میدان جنگ کمایی کرده باشند» (فولزایی، نگاهی به تاریخ استرداد استقلال صفحه ۴۸)

در این رابطه استاد کاظم منحیث یک محقق عمیق بین با کشف جدید خود در باره کارنامه های شاه امان الله غازی مینویسند:

« با این ترتیب دیده میشود که استرداد استقلال افغانستان با یک عملیه کوتاه و اما موثر نظامی آغاز شد، با یک عملیه دوامدار سیاسی طی سه دوره مذاکرات جدی و مغلق انجام یافت که در آن عصر کاربرد همچو شیوه قبلاً نظیر نداشت. این روش واقعاً یک حرکت تازه در جنبش های استقلال طلبی از یوغ استعمار کهن بود که بعداً رهبر آزادی هند گاندی فقید این روش را برای کسب استقلال هند از سلطه دیرینه انگلیسها بکار برد و در جهان بنام سیاست «عدم خشونت» شهرت یافت. متأسفانه تا امروز هیچکس از بنیان گذار اولی این روش در جهان یعنی شاه امان الله غازی نام نبرده و این افتخار بزرگ در فراموشخانه تاریخ کشور ناپدید گردیده است.»

بلی، من درینجا خدمت استاد معظم جناب داکتر صاحب کاظم، این فرزند صدیق وطن از صمیم قلب تبریک میگویم که این ارزیابی جدید خویش را در باره اعلیحضرت امان الله خان غازی برای بار اول به مردم افغانستان و جهانیان تقدیم کردند. بلی، از یک فرزند مخلص وطن انتظار همچو کشف افتخار آمیز را در سطح منطقه باید داشت. من خواندن این مقاله پرمحتوا را برای هرافغان اعم از مخالف و موافق اکیداً مشوره میدهم. و برای استاد کاظم موفقیت بیشتر در ارائه همچو مقالات آرزو میکنم.

پایان

د پانو شمیره: له ۲ تر ۲

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بنی پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په خیر و لولئ